

Göçmenlerin Adli Alandaki İhtiyaçları ve Adli Sosyal Hizmet

Zeki KARATAŞ¹

GİRİŞ

Küreselleşme, demografik değişiklikler, siyasi çalkantılar, savaşlar ve diğer güvenlik tehditleri gibi faktörler son yirmi yılda dünyadaki göç dinamiklerini derinden etkilemiş ve karmaşık hale getirmiştir. Bu faktörler, insanların ülkelerini terk etme nedenlerini artırmış ve daha fazla insanı yerinden etmiştir (Segal, 2019). Göç hareketleri ve dünyanın dört bir yanındaki toplumların çok kültürlü hale gelmesi, tarihin gerçekleri olduğu kadar, bu çağdaş küreselleşme çağının da giderek daha baskın hale gelen özelliklerinden birisidir. Göçmenler, ev sahibi bir ülkeye gönüllü göçmen olarak (kendileri için iş ve daha iyi bir yaşam arayan) ya da istemeden sığınmacı ve mülteci olarak (savaş, çevresel felaketler, siyasi zulüm, dini veya etnik hoşgörüsüzlük nedeniyle menşe ülkelerini terk etmek zorunda kalan) gelen insanlardır (Berry, 2006). Uluslararası Göç Örgütü'ne göre bütün uluslararası göçmenlerin %10 ile %15'i düzensizlik içindedir (Cottier ve Salehyan, 2021; Öcal ve Atasever, 2021). Göçmenler yabancı topraklarda daha iyi sığınak ve fırsatlar ararken, ev sahibi ülkelerdeki bürokrasi ve yargı süreçlerinde çeşitli zorluklarla karşılaşmaktadırlar (Koser, 2010).

¹ Doç. Dr., Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet AD., zeki.karatas@erdogan.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-5822-2904

KAYNAKLAR

- Ackermann, D. (2010). A matter of interpretation: How the language barrier and the trend of criminalizing illegal immigration caused by a deprivation of due process following the agriprocessors, inc. Raids. *Columbia Journal of Law and Social Problems*, 43(3), 363-370.
- Adıgüzel, Y. (2019). Göçmenlerin kültürel entegrasyonu. İçinde *Türkiye’de geçici koruma altındaki Suriyeliler: Tespitler ve öneriler*. İstanbul: Dünya Yerel Yönetim ve Demokrasi Akademisi Vakfı.
- ADMHDB. (2021). *Mağdura yaklaşım kılavuzu*. Adalet Bakanlığı Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığı. <https://magdur.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/1952021192714magdurayaklasimkilavuzu.pdf>
- Alaggia, R., Maiter, S., & Jenney, A. (2017). In whose words? Struggles and strategies of service providers working with immigrant clients with limited language abilities in the violence against women sector and child protection services. *Child & Family Social Work*, 22(1), 472-481. <https://doi.org/10.1111/cfs.12266>
- Aliverti, A., & Bosworth, M. (2017). Introduction: Criminal justice adjudication in an age of migration. *New Criminal Law Review*, 20(1), 1-11. <https://doi.org/10.1525/nclr.2017.20.1.1>
- Allan, J. (2015). Reconciling the ‘psycho-social/structural’ in social work counselling with refugees. *The British Journal of Social Work*, 45(6), 1699-1716. <https://doi.org/10.1093/bjsw/bcu051>
- Altındış, E. (2022). Sosyal hizmet uzmanlarının mültecilere yönelik görev ve sorumlulukları. *Uluslararası Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 171-179.
- Aras, B., & Duman, Y. (2019). I/NGOs’ assistance to syrian refugees in turkey: opportunities and challenges. *Journal of Balkan and Near Eastern Studies*, 21(4), 478-491. <https://doi.org/10.1080/19448953.2018.1530382>
- Assi, R., Özger-İlhan, S., & İlhan, M. N. (2019). Health needs and access to health care: the case of Syrian refugees in Turkey. *Public Health*, 172, 146-152. <https://doi.org/10.1016/j.puhe.2019.05.004>
- Atar, E., Hossain, F., & Sumnaya Kumasey, A. (2022). Public service provision for Syrian refugees in Turkey: Challenges and prospects. *Asian Journal of Political Science*, 30(1), 82-98. <https://doi.org/10.1080/02185377.2022.2047080>
- Ayyıldız, A. A., & Karataş, K. (2021). Bugünün Türkiye’inde göç gerçeği: Küresel hareketliliğin neresindeyiz? *İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(2), 473-500.
- Baker, S.-A., Madoc-Jones, I., Parry, O., Warren, E., Perry, K., Roscoe, K. D., & Motterhead, R. (2013). More sinned against than sinning? Perceptions about European migrants and crime. *Criminology & Criminal Justice*, 13(3), 262-278. <https://doi.org/10.1177/1748895812455529>
- Barker, V. (2012). Global mobility and penal order: Criminalizing migration, a view from Europe. *Sociology Compass*, 6(2), 113-121. <https://doi.org/10.1111/j.1751-9020.2011.00444.x>
- Bauböck, R. (2011). Temporary migrants, partial citizenship and hypermigration. *Critical Review of International Social and Political Philosophy*, 14(5), 665-693. <https://doi.org/10.1080/13698230.2011.617127>
- Berry, J. W. (2006). Contexts of acculturation. İçinde D. L. Sam & J. W. Berry (Ed.), *The Cambridge Handbook of Acculturation Psychology* (ss. 27-42). UK: Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511489891.006>

- Blackwell, D. (2005). *Counselling and psychotherapy with refugees*. USA: Jessica Kingsley Publishers.
- Bozdemir, R., & Duman, N. (2020). Sosyal hizmet ve sosyal adalet savunuculuğu. *Journal of International Social Research*, 13(69), 1106-1112. <https://doi.org/10.17719/jisr.2020.4024>
- Carswell, K., Blackburn, P., & Barker, C. (2011). The relationship between trauma, post-migration problems and the psychological well-being of refugees and asylum seekers. *International Journal of Social Psychiatry*, 57(2), 107-119. <https://doi.org/10.1177/0020764009105699>
- Certel, N., & Topcuoglu, R. A. (2022). Suriyeli kadınlarla yapılan evliliklerin medyadaki görünümü: Sosyal hizmette savunuculuk için bir çağrı. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 33(2), 537-562. <https://doi.org/10.33417/tsh.1019481>
- Ceylan, G. (2021). Göç çalışmalarında uygulama ve sahaya yönelik öneriler. *İçinde Göç: Göçmenlerle Çalışma ve Sosyal Hizmet* (ss. 349-367). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Coşkun, E., & Yılmaz, Ç. (2018). Sığınmacıların toplumsal uyum sorunları ve sosyal hizmetlere erişimi: Düzce uydu kent örneği. *Journal of Social Policy Conferences*, 75, 269-305.
- Cottier, F., & Salehyan, I. (2021). Climate variability and irregular migration to the European Union. *Global Environmental Change*, 69, 102275. <https://doi.org/10.1016/j.gloenvcha.2021.102275>
- Çalış, N. (2022). İnsan hakları ve hukuk bağlamında adalet sisteminin sosyal boyutu: Adli sosyal hizmet. *The Journal of Social Science*, 6(11), 107-124.
- Çiçekşöğüt, A. (2017). Uluslararası göç hukuku perspektifinde yerinden edilmiş Suriyeliler'in Türkiye'deki statüsü. *Kırklareli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 6(2), 1-20.
- Çiftçi, M. (2019). Baskı karşıtı sosyal hizmetin Türkiye'de uygulanabilirliği. *Sosyal Çalışma Dergisi*, 3(1), 1-14.
- Çörtoğlu Koca, S. (2022). Türkiye'de düzensiz göçmen olarak bulunan Afganların hukuki statülerine ilişkin değerlendirmeler. *Public and Private International Law Bulletin*, 42(2), Article 2. <https://doi.org/10.26650/ppil.2022.42.2.1188148>
- Davis, W. E. (1985). Language and the justice system: Problems and issues. *The Justice System Journal*, 10(3), 353-364.
- Doğan, C. (2017). *Edirne özelinde düzensiz göçmenlerin tercümanlık boyutunda sorunları ve çözümünde toplum tercümanlığının rolü* (Basılmamış Doktora Tezi). <https://www.proquest.com/docview/2689288855/abstract/A510C58CC4624841PQ/1>
- Erder, S. (2006). *Refah toplumunda getto*. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Erdoğan, M. (2022). *Suriyeliler barometresi: Suriyelilerle uyum içinde yaşama çerçevesi*. Ankara: Eğiten Kitap Yayıncılık.
- Hang, N. K. (2009). Beyond court interpreters: Exploring the idea of designated spanish-speaking courtrooms to address language barriers to justice in the United States. *İçinde R. L. Sandefur (Ed.), Access to Justice* (C. 12, ss. 97-118). Emerald Group Publishing Limited. [https://doi.org/10.1108/S1521-6136\(2009\)0000012008](https://doi.org/10.1108/S1521-6136(2009)0000012008)
- Hughes, D., Akkok, F., Arulmani, G., & Zelloth, H. (2019). Migration: Theory, research and practice in guidance and counselling. *British Journal of Guidance & Counselling* 47, 1-5. <https://doi.org/10.1080/03069885.2018.1564898>
- James, D. C. (1997). Coping with a new society: The unique psychosocial problems of immigrant youth. *The Journal of School Health*, 67(3), 98-102. <https://doi.org/10.1111/j.1746-1561.1997.tb03422.x>

- Karataş, M., & Barut, B. (2021). Sosyal hizmet perspektifinden göç ve savunmasız gruplar: IOM raporları üzerine bir araştırma. *Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(1), Article 1. <https://doi.org/10.30803/adusobed.913915>
- Karataş, Z. (2020). Adli sosyal hizmet müdahalesi: Yaklaşımlar ve yöntemler. İçinde *Adli Sosyal Hizmet*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kinnunen, T. (2010). Agency, activity and court interpreting. İçinde T. Kinnunen & K. Koskinen (Ed.), *Translators' Agency* (ss. 126-164). Tampereen yliopistopaino.
- Konukman, A. (2017). Türkiye’de kâğıtsız göçmen kadınlar ve sosyal hizmetler. *Çalışma ve Toplum*, 3(54), 1299-1316.
- Koser, K. (2010). Dimensions and dynamics of irregular migration. *Population, Space and Place*, 16(3), 181-193. <https://doi.org/10.1002/psp.587>
- Lee, E. (2019). Linguistic support services for immigrant domestic violence victims. *Journal of Social Service Research*, 45(5), 715-726. <https://doi.org/10.1080/01488376.2018.1511502>
- Lordoğlu, K. (2015). Türkiye’ye yönelen düzensiz göç ve işgücü piyasalarına bazı yansımalar. *Çalışma ve Toplum*, 1(44), Article 44.
- Maiter, S., Alaggia, R., Chan, A. S., & Leslie, B. (2017). Trial and error: Attending to language barriers in child welfare service provision from the perspective of frontline workers. *Child & Family Social Work*, 22(1), 165-174. <https://doi.org/10.1111/cfs.12214>
- MHM. (2019). *Türkiye’de sığınmacı ve göçmenlerin adli yardıma erişimi: Tespitler ve öneriler*. Mülteci Hakları Merkezi. <https://www.mhd.org.tr/images/yayinlar/MHM-74.pdf>
- Mülteciler Derneği. (2023). *Türkiye’deki Suriyeli sayısı-Haziran 2023*. Mülteciler ve Sığınmacılar Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği. https://muletciler.org.tr/turkiyedeki-suriyeli-sayisi/?gad=1&gclid=Cj0KCQjwnrmlBhDHARIsADJ5b_IUifKB0_Wjmr-N7fAeZH-vul2N2YbC0bfTXqIKxGYpLnGtGSTZKkBwaAjlEALw_wcB
- Nurdoğan, A. K., Dur, A. İ. B., & Öztürk, M. (2017). Türkiye’nin mülteci sorunu ve Suriye krizinin mülteci sorununa etkileri. *İş ve Hayat*, 2(4), Article 4.
- Obinna, D. N. (2021). Alone in a crowd: Indigenous migrants and language barriers in American immigration. *Race and Justice*, 21533687211006450. <https://doi.org/10.1177/21533687211006448>
- Öcal, O., & Atasever, B. (2021). Düzensiz göçün karanlık yüzü: Göçmen kaçakçılığı. *Kapadokya Akademik Bakış*, 5(1). <https://avesis.kayseri.edu.tr/yayin/51ae26f6-9cca-47bf-8177-b3bd6d507842/duzensiz-gocun-karanlik-yuzu-gocmen-kacakciligi>
- Özdora Akşak, E., & Dimitrova, D. (2022). Walking on a tightrope: challenges and opportunities for civil society organizations working with refugees and migrants in Turkey. *International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations*, 33(2), 374-385. <https://doi.org/10.1007/s11266-020-00312-8>
- Özer Yürür, Y. Y., & Ark Yıldırım, C. (2019). Uluslararası göçmenlerin Türkiye’ye uyumu yasal düzenlemeler ne derece uyumu/entegrasyonu hedefliyor? *International Journal Of Political Science & Urban Studies (online)*, 7(1), 19-41. <https://doi.org/10.14782/ipsus.539183>
- Öztürk, A. B., Kayadibi, B., & Taşdemir, Z. D. (2021). Adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüğü kapsamında gerçekleştirilen uygulamalara yönelik bir değerlendirme. *Sosyal Hizmet*, 2, 95-106.
- Ratzmann, N. (2022). “No german, no service”: EU migrants’ unequal access to welfare entitlements in Germany. *Social Inclusion*, 10(1), 227-238. <https://doi.org/10.17645/si.v10i1.4647>

- Rossiter, M. J., & Rossiter, K. R. (2009). Diamonds in the rough: Bridging gaps in supports for at-risk immigrant and refugee youth. *Journal of International Migration and Integration / Revue de l'integration et de La Migration Internationale*, 10(4), 409-429. <https://doi.org/10.1007/s12134-009-0110-3>
- Segal, U. A. (2019). Globalization, migration, and ethnicity. *Public Health*, 172, 135-142. <https://doi.org/10.1016/j.puhe.2019.04.011>
- Shier, M. L., Engstrom, S., & Graham, J. R. (2011). International migration and social work: A review of the literature. *Journal of Immigrant & Refugee Studies*, 9(1), 38-56. <https://doi.org/10.1080/15562948.2011.547825>
- Şenyuva, G., & Türk, B. (2022). Adli bilimler perspektifinden mağdur psikolojisi. *Adli Tıp Bülteni*, 27(2), 185-194. <https://doi.org/10.17986/blm.1550>
- Şimşek, D. (2020). Integration processes of Syrian refugees in Turkey: 'Class-based integration'. *Journal of Refugee Studies*, 33(3), 537-554. <https://doi.org/10.1093/jrs/fey057>
- Taran, P. A. (2001). Human rights of migrants: challenges of the new decade. *International Migration*, 38(6), 7-51. <https://doi.org/10.1111/1468-2435.00141>
- Taş, H. Y., & Özcan, S. (2018). Suriyeli göçmen sorunlarının, sosyal politikalar bağlamında analizi. *Hak İş Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi*, 7(17), 36-54. <https://doi.org/10.31199/hakisderg.409860>
- Topcuoglu, R. A. (2016). Göç yazınındaki düzenli ve düzensiz göç kavramları: İnsan hakları temelinde bir kavramsal sorgulama. *İnsan Hakları Yıllığı*, 34(1), 1-20.
- Tuncay, T., & İl, S. (2007). Sosyal hizmette baskı karşıtı uygulama: Sosyal adalet paradigması temelinde bir özgürleştirme pratiği. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 17(2), 59-72.
- Ünal, S. (2014). Türkiye'nin beklenmedik konukları: "öteki" bağlamında yabancı göçmen ve mülteci deneyimi. *ZfWT Zeitschrift Für Die Welt Der Türken*, 6(3), 65-89.